

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.105>

УДК 338.2:339.1

*Д. А. Рябовол,
аспірант кафедри економічної теорії та економічних методів управління,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6054-5155>*

РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

*D. Riabovol,
Postgraduate student, Department of Economic Theory and Economic Methods of
Management, V. N. Karazin Kharkiv National University*

REGULATION OF COMPETITIVE RELATIONS IN THE CONTEXT OF NATIONAL ECONOMIC RECOVERY

Вирішення проблем відновлення економіки України, залучення інвестицій пов'язано з апгрейдом національного бізнесу на основі цифрових технологій. Розвиток цифрових ринків, розширення динамічної конкуренції, ускладнення ринкових відносин, зростання невідповідності існуючих регулюючих засобів новим економічним процесам обумовило збільшення уваги до політики регулювання ринків та визначило необхідність перетворень національної конкурентної політики. Дослідження ринкової влади та регулювання Ж. Тіроля було відзначено Нобелівською премією з економіки.

Імплементація теоретичних наробок потребує їх адаптації до національної господарської системи з врахуванням еволюції інституційного ринкового середовища, історії та практики інституційних перетворень державного регулювання. Встановлення фреймів інституційних перетворень конкурентної політики – важливий трекер відновлення національної економіки. У цьому контексті особливої ваги набуває переосмислення ролі Антимонопольного комітету України як проактивного модератора ринкових процесів. Поряд із традиційними функціями запобігання картельним змовам та зловживанням домінуючим становищем, регулятор має виступати каталізатором інновацій, полегшуючи доступ малих і середніх підприємств до даних і цифрових платформ. Доцільно поєднання зусиль економістів і юристів для застосування цих підходів в господарській практиці. До помилок «старого бачення» відноситься абсолютизація кількості гравців, орієнтація суто на цінову конкуренцію, а також упереджене сприйняття великих платформ без реальної оцінки їхньої інноваційної ролі. У цифровій економіці ефективність часто досягається через мережеві ефекти, а обмін «безкоштовними» сервісами за рахунок використання даних користувачів зміщує фокус регулювання з ціни на прозорість і доступ до даних. Тому конкурентна політика має переходити від статичного протидіяння монополіям до динамічного стимулювання інновацій, використовуючи превентивні інструменти й поведінкові вимоги в тому числі до алгоритмів ранжування. Національна модель повинна поєднувати досвід ЄС, США та країн Азії, але враховувати траєкторію власного розвитку й специфіку українських цифрових ринків.

Solving the problems of restoring Ukraine's economy and attracting investment is linked to upgrading national business on the basis of digital technologies. The development of digital markets, the expansion of dynamic competition, the complication of market relations, and the growing mismatch between existing regulatory tools and new economic processes have increased attention to market-

regulation policy and made it necessary to transform national competition policy. Jean Tirole's research on market power and regulation was awarded the Nobel Prize in Economics. Implementing these theoretical findings requires adapting them to the national economic system, taking into account the evolution of the institutional market environment and the history and practice of institutional changes in state regulation. Establishing frameworks for institutional transformations in competition policy is an important tracker of national economic recovery. In this context, it is especially important to reconsider the role of the Antimonopoly Committee of Ukraine as a proactive moderator of market processes. Alongside its traditional tasks of preventing cartels and abuses of dominance, the regulator should serve as a catalyst for innovation, easing access for small and medium-sized enterprises to data and digital platforms. Cooperation between economists and lawyers is advisable to apply these frameworks in business practice. Errors of the "old vision" include an absolutisation of the number of market players, an exclusive focus on price competition, and a biased perception of large platforms without a real assessment of their innovative role. In the digital economy, efficiency is often achieved through network effects, and the exchange of "free" services for user data shifts the regulatory focus from price to transparency and data access. Therefore, competition policy has to move from static opposition to monopolies toward dynamic stimulation of innovation, using preventive instruments and behavioural requirements, including those applied to ranking algorithms. The national model should combine the experience of the EU, the USA, and Asian countries, while taking into account Ukraine's own development path and the specifics of its digital markets.

Ключові слова: конкуренція, конкурентні відносини, регулювання конкуренції в цифровій економіці, конкурентна політика, відновлення національної економіки.

Keywords: competition, competitive relations, competition regulation in the digital economy, competition policy, national economic recovery.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Фактичне фінансування відновлення зруйнованих або пошкоджених об'єктів в Україні становить лише близько 5% від потреби [1].

Вирішення проблем відновлення економіки не може обмежитись кількісними оцінками необхідних коштів, а потребує, перш за все, усвідомлення того, що сучасна економіка будується на цифрових технологіях, і саме апгрейд національного бізнесу на цьому підґрунті може залучити інвестиції, і надати поштовх економічному розвитку. Разом з тим це вимагає оновлення інституційного механізму, фрейми якого задаються нормами ринку в цифровій економіці, запровадженими глобальними і національними правилами використання цифрових технологій. Регулювання сучасного ринкового середовища, його ключового механізму – конкурентних відносин, може неоднозначно вплинути на розвиток економіки в умовах глобальних викликів, якщо залишиться на застарілих підходах і принципах, які сформувалися на попередніх етапах розвитку. Актуальним стає визначення напрямів удосконалення процесу регулювання конкурентних відносин в цифровій економіці, з метою перетворення його на ефективний інститут розвитку конкурентоспроможної національної економіки, залучення інвестицій в її відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

Розвиток цифрових технологій, прискорений прогрес цифрових ринків, тенденція до швидкого посилення домінування великих технологічних компаній на них, невідповідність існуючих регулюючих засобів новим економічним процесам обумовили зростання уваги до політики регулювання ринків. Свідченням цього є Нобелівська премія з економіки, надана за

дослідження Ж. Тіроля (Jean Tirole) одного з головних теоретиків сучасних моделей регулювання монополій та їх ринкової влади [2];

Необхідність удосконалення конкурентної політики в умовах цифрової економіки привертають увагу відомих вчених і експертів:

- Хав'єра Вів'єса (Xavier Vives) – автора ключових робіт з організації галузевих ринків, експерта з олігопольних ринків та регуляторної політики [3];
- Томмазо Валлетті (Tommaso Valletti) – головного економіста Європейської комісії (DG COMP) в минулому, відомого дослідженнями цифрового регулювання, ефектів платформ та інновацій на ринках [4];
- Луїса Каплоу (Louis Kaplow) – автора фундаментальних праць по конкурентній політиці та протидії ціновим змовам, які виконані на стику економіки та антимонопольного законодавства [5].

Імплементация теоретичних пропозицій потребує їх адаптації до національної господарської системи з врахуванням еволюції інституційного ринкового середовища, зміни форм конкуренції, історії та практики інституційних перетворень державного регулювання.

Ключові напрямки розвитку конкурентної політики в Україні спрямовані на її гармонізацію з європейськими стандартами та вдосконалення механізмів роботи АМКУ, що може лишити поза увагою особливості розвитку національних цифрових ринків, властивостей конкуренції на них [6].

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Мета статті – визначити підходи до удосконалення конкурентної політики як засобу відновлення національної економіки. Досягнення мети потребує:

- виокремлення етапів еволюції регулювання конкурентних відносин;
- узагальнення досвіду регулювання конкурентних відносин в країнах світу;

- з'ясування когнітивних викликів інституційним змінам державного регулювання конкуренції в умовах цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Економічна наука понад двісті років поспіль доводила, що ринкова конкуренція, як ключовий механізм ринкової системи, неоднозначно впливає на економіку: зокрема, разом із стимулюванням господарського прогресу, впровадженням інновацій, вона сприяє посиленню ринкової влади окремих компаній, веде до розвитку монополістичних структур, впливає на розшарування суб'єктів. Цифрові трансформації змінюють ринкові інститути і ключовий з них – конкуренцію, не долаючи її негативного впливу. Розширилась суб'єктно-об'єктна база конкуренції, її функції, з'являються нові види, форми, методи, що ускладнює конкурентний механізм, а відповідно, і процес її спрямування на досягнення цілей розвитку економіки.

Драйвером зміни конкурентних процесів є цифрова конкуренція. Конкурентній боротьбі на цифрових ринках притаманний високий динамізм: постійні інновації форм і інструментів її здійснення, прискорений процес змін, що обертається швидкою концентрацією ринкової влади в руках цифрових гігантів, їх монопольним становищем, домінуванням над суперниками, високими бар'єрами входу на платформні ринки. Монополізація цих ринків відбувається значно стрімкіше, ніж у традиційних секторах, що надає рухливості змінам конкуренції загалом.

Підґрунтям удосконалення регуляторної політики стала теорія динамічної конкуренції [7]. На відміну від статичних моделей, в умовах динамічної конкуренції, компанії акцентуються не на підтримці існуючих позицій, а на адаптації до постійних змін на ринку шляхом виведення нових товарів і послуг, запровадженні екосистемних бізнес моделей.

Зміни конкуренції потребують зміни регулювання конкурентних відносин. Можна виокремити певні етапи в цьому процесі – від саморегулювання конкуренції (відсутність державного втручання в

конкурентні відносини) – до обмеженого державного регулювання конкуренції для протидії монополізму та підтримання добросовісної конкуренції на національному ринку, надалі – до перетворення держави на координатора відносин з глобальними інститутами конкуренції (Рис. 1.).

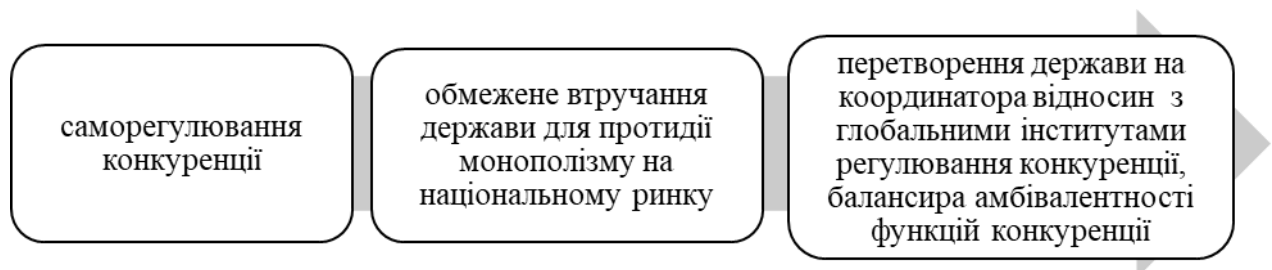

Рис. 1. Трансформація ролі держави в процесі регулювання конкуренції (складено автором)

Конкурентна політика в процесі цифровізації економіки повинна не тільки запобігати антиконкурентним практикам, але й стимулювати інновації, забезпечуючи рівні умови для нових гравців та руйнуючи бар'єри для входу на нові ринки, які можуть перешкоджати інноваційному розвитку. Регуляторна політика має підтримувати постійний баланс між захистом конкуренції в короткостроковій перспективі та створенням умов для довгострокового інноваційного розвитку.

Вдосконалення регулювання конкурентних відносин потребує стратегічного переосмислення ролі конкурентної політики у майбутньому розвитку національної економіки.

Вивчення світового досвіду цифрових розслідувань та національних патернів застосування регуляторних заходів може допомогти в удосконаленні регулювання конкуренції в умовах цифрових трансформацій для відновлення економіки України.

Сучасні ініціативи різних країн у сфері регулювання конкуренції мають спільні і, водночас, дещо відмітні цілі. Загальною властивістю спрямованості регуляторних заходів є спрямованість на створення справедливих цифрових ринків. Разом з тим Великобританія, Китай роблять в регулюванні акцент на

забезпечення національної конкурентоспроможності; США, Німеччина, Австралія – підтримці конкуренції, збереженні саморегулювання ринку [8, 9, 10, 11, 12].

Захист справедливої конкуренції – завдання багатьох ініціатив. У преамбулі Акту про цифрові ринки ЄС наголошується на необхідності забезпечення справедливих та більш рівних умов для всіх гравців цифрового сектору в інтересах використання потенціалу зростання цифрових платформ [13]. Інколи надмірна заподадливість в регулюванні може спричинити негативні наслідки для економічного розвитку. Так, при тому, що в Євросоюзі ще не було жодного значущого учасника в сфері ІІІ, запроваджено Закон про штучний інтелект. Як зазначив, А. Мерлі – асоційований науковий співробітник Школи передових міжнародних досліджень Університету Джонса Гопкінса в Європі, – у американських технологічних компаній продуктивність зросла за останні 20 років року майже на 40 відсотків, тоді як у європейських компаній вона майже не змінюється, за результатами дослідження МВФ. Витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки у відсотках від суми продажів у США більш ніж удвічі вищі, порівняно з Європою. Жодна європейська компанія не входить до десятки найбільших технологічних компаній за часткою ринку [14].

Глобальний характер цифрових ринків вимагає міжнародного співробітництва регуляторних органів. Так, транскордонні злиття визначаються різними правовими стандартами та процедурами, а також різними підходами до засобів правового захисту, на які часто впливають пріоритети та цілі контролю над злиттям.

Наразі можна констатувати, що процес законодавчого узгодження в сфері конкурентних відносин активно відбувається в багатьох країнах, хоча й не формує єдине нормативно-правове середовище. У зв'язку з цим гармонізація взаємодії ринкових гравців з безпосередніми регулюючими нормами та правилами залишається відкритим процесом. Хоча водночас, можна додатково зазначити, що уніфікація правил стимулює інновації та технологічний прогрес,

що є критично важливим для підтримки конкурентоспроможності в глобальному цифровому економічному просторі [15].

При удосконалення національної конкурентної політики в умовах глобалізації цифрових ринків доцільно враховувати, не тільки загально світові тенденції, та міжнародні інститути, але й залежність від траєкторії попереднього розвитку, тобто не будь-які зміни регулювання здійсненні [16, 17]. Досвід провідних країн світу, узагальнення і співставлення підходів до конкурентної політики доводить необхідність формування національної моделі регулювання конкуренції (Рис. 2).

Критерій	Китай	ЄС	США
Модель регулювання економіки	Державне централізоване та ринкові елементи	Ліберальна ринкова, багаторівнева	Ліберальна, з сильним право-застосуванням
Головний орган регулювання конкуренції	SAMR	Єврокомісія (DG COMP), національні органи	DOJ (Antitrust Division), FTC
Реактивне регулювання	Дуже активне	Стандартне	Активне
Превентивне регулювання	Посилене останнім часом, насамперед для цифрових платформ	Дуже розвинене (DMA, ex ante контроль)	Поступово посилюється: через політичний тиск та ініціативи
Контроль за злиттями	Строгий попередній перегляд угод	Обов'язкове повідомлення, глибокий аналіз	Повідомлення перед злиттям (Закон Харта-Скотта-Родино)
Політика щодо цифрових платформ	Активне стримування домінантів (Alibaba, Tencent)	Регламентовано (DMA, DSA)	Ініціативи проти Google, Meta, Amazon (розслідування та суди)
Програма поблажливості	Є, але не надто прозора	Ефективна та відома програма	Активно використовується, стимулює викриття картелів
Публічність і прозорість	Вибіркова, під контролем держави	Висока, відкритість процедур	Дуже висока, слухання в Конгресі, звітність перед суспільством
Фокус на Big Tech	Спрямований тиск (від 2020 р.)	Правила для gatekeepers (DMA), антимонопольні справи	Масштабні судові позови, зростаючий тиск регулювання

Рис. 2. Порівняльна характеристика моделей регулювання конкуренції (складено автором)

У цифровій економіці традиційні уявлення про конкуренцію – як про боротьбу між схожими фірмами на одному ринку – втрачають актуальність. У цифрову епоху існують ризики прийняття хибних або неефективних рішень у сфері конкурентної політики, які базуються на ірраціональному чи викривленому сприйнятті самої суті конкуренції.

Рішення державних органів або дії компаній часто ґрунтуються на застарілих або спотворених уявленнях, що не відповідають реаліям мережових ефектів, платформного домінування, ролі даних в розвитку економіки.

Основними ризиками застарілого сприйняття конкуренції регуляторними органами є:

- абсолютизація кількості гравців на ринку, коли велика їх кількість асоціюється з конкуренцією, а наявність одного гравця – з монополією. На цифрових ринках монополія не завжди означає відсутність конкурентного тиску (наприклад, TikTok vs Meta vs YouTube – кожна платформа унікальна). Деякі ринки мають ефекти масштабу або мережові ефекти, де «один» гравець може забезпечувати високу ефективність, але за умови належного регулювання;
- переоцінка цінової конкуренції, коли низький рівень цін асоціюється з ефективною конкуренцією. У цифровій економіці ціни можуть бути нульовими (Google, Facebook), але реальною ціною виступають особисті дані, увага, поведінка. Якщо регулятор орієнтується тільки на традиційні цінові індикатори, виникає ризик недооцінки концентрації влади;
- упереджене сприйняття великих платформ виключно ворогами конкуренції, яких треба розукрупнити/обмежити. Такі дії можуть бути більше символічним, аніж ефективним втручанням. З іншої сторони, розділення великої платформи знищує створену всередині неї синергію без гарантії появи нових конкурентів;
- ілюзія вибору як доказ конкуренції, коли надання користувачу великої кількості опцій виглядає як запорука конкуренції. Проте реальний контроль може бути зосереджений в одному екосередовищі (наприклад,

Google володіє Android, Play Market, Google Maps і YouTube – це не різні компанії). Навпаки, видима різноманітність маскує величину концентрації влади;

- поверхневе розуміння інноваційної конкуренції, коли регулятори не звертають увагу на повільну ерозію інноваційної динаміки, внаслідок скуповування великими гравцями стартапів на ранніх стадіях чи використання lock-in ефектів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі;

Удосконалення конкурентної політики адекватної сучасним реаліям, як складової ефективного державного регулювання потребує:

- усвідомлення суттєвої зміни конкуренції в цифровій економіці, переходу від статичної до динамічної конкуренції, що обумовлює напрями перетворення регуляторних заходів;
- вибудовування національної моделі регулювання конкуренції з врахуванням досвіду провідних країн, які швидше просунулись в цій сфері;
- зміни спрямованості діяльності державного регулятора конкурентних відносин на баланс запобігання антиконкурентним практикам й стимулювання інновацій, забезпечуючи рівні умови для нових гравців та руйнуючи бар'єри для входу;
- перетворення державного регулятора конкурентних відносин на суб'єкта проактивного захисту національних конкурентних переваг, узгоджуючи дії національних та міжнародних регуляторів;
- врахування поведінкових аспектів для подолання застарілих уявлень щодо конкуренції та її регулювання, зниження ризиків регуляторної конкурентної політики.

Встановлення зазначених фреймів інституційних перетворень конкурентної політики – важливий трекер відновлення національної

економіки. Доцільно поєднання зусиль економістів і юристів для застосування цих рамок в господарській практиці.

Література

1. Контроль витрат на відновлення України. Відбудова бізнесу Дослідження 5 червня 2025. <https://ces.org.ua/recovery-spending-watchdog-june-2025/> (Accessed 12 July 2025).
2. Tirole Jean "Competition and industrial policy in the 21st century", Oxford Open Economics, 2024 (supplement 1). https://academic.oup.com/ooec/article/3/Supplement_1/i983/7708123 (Accessed 14 July 2025).
3. Vives Xavier La competencia en los mercados digitales. *Documento de Trabajo*, 2024 <https://documentos.fedea.net/pubs/dt/2024/dt2024-01.pdf> (Accessed 18 July 2025).
4. Valletti Tommaso "Competition policy must be stronger to revive the UK economy" The Times 14.05.2025 <https://www.thetimes.com/article/b95d1989-948d-4cbc-ae12-2601225d2150> (Accessed 19 July 2025).
5. Kaplow Louis. Competition Policy in a Simple General Equilibrium Model. Journal of Political Economy. Microeconomics. Volume 1, Number 1 February 2023 <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/722154> (Accessed 22 July 2025).
6. Король Ю. Конкуренція на цифрових ринках. Досвід інституційного розвитку та бачення майбутнього. <https://amcu.gov.ua/news/konkurenciya-na-cifrovih-rinkah-dosvid-institucijnogo-rozvitku-ta-bachennya-majbutnogo> (Accessed 11 July 2025).
7. Teece David "Understanding Dynamic Competition: New Perspectives on Potential Competition, "Monopoly," and Market Power" (2025). https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5356023 (Accessed 21 July 2025).

8. Australian Competition & Consumer Commission. (2023). Digital platform services inquiry - September 2023 report. URL : https://www.accc.gov.au/system/files/Digital%20platform%20services%20inquiry%20-%20September%202023%20report%20-%20Issues%20paper_0.pdf

(Accessed 7 July 2025).

9. Petit N. The Judgment of the EU Court of Justice in Intel and the Rule of Reason in Abuse of Dominance Cases. *Antitrust: Antitrust Law & Policy eJournal*. 2017. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3086402> (Accessed 17 July 2025).

10. Sauter W. A duty of care to prevent online exploitation of consumers? Digital dominance and special responsibility in EU competition law. *Journal of Antitrust Enforcement*. 2019. URL: <https://doi.org/10.1093/jaenfo/jnz035> (Accessed 16 July 2025).

11. Organisation for Economic Co-operation and Development. The Evolving Concept of Market Power in the Digital Economy – Summaries of contributions. Directorate for Financial and Enterprise Affairs Competition Committee. 2022. URL: [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2022\)63/en/pdf_](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2022)63/en/pdf_) (Accessed 5 July 2025).

12. Панченко В., Резнікова Н., Булатова О. Регуляторна конкуренція в цифровій економіці: нові форми протекціонізму. *Міжнародна економічна політика*. 2020. №1–2 (32–33). С. 50–80. DOI: https://doi.org/10.33111/iep.2020.32_33.03 (Accessed 27 July 2025).

13. The Digital Markets Act. European Commission. URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_en (Accessed 9 July 2025).

14. Alessandro Merli. Europe's Innovators Are Waking Up. June 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2025/06/europes-innovators-are-waking-up-alessandro-merli> (Accessed 23 July 2025).

15. Parker G., Petropoulos G., Alstyne M., Platform mergers and antitrust. *Industrial and Corporate Change*. 2021. 00. P. 1–30 DOI: <https://doi.org/10.1093/icc/dtab048> (Accessed 27 July 2025).

16. Paul A. David. Clio and the Economics of QWERTY// *American Economic Review* 1985, №75. P.332-337.
https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/David_AER_1985.pdf (Accessed 8 July 2025).

17. W. Brian Arthur. Competing Technologies, Increasing Returns, and Lock-In by Historical Events. *Economic Journal* 1989, №99 P.116-131.
https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/Arthur_EJ_1989.pdf (Accessed 15 July 2025).

References

1. Centre for Economic Strategy (2025), “The recovery spending watchdog №19: Business recovery”, available at: <https://ces.org.ua/recovery-spending-watchdog-june-2025/> (Accessed 12 July 2025).

2. Tirole, J. (2024), “Competition and industrial policy in the 21st century”, *Oxford Open Economics*, vol. 3, suppl. 1, pp. i983–i1001, available at: https://academic.oup.com/ooec/article/3/Supplement_1/i983/7708123 (Accessed 14 July 2025).

3. Vives, X. (2024), “La competencia en los mercados digitales”, *Documento de Trabajo*, no. 2024-01, Fundación de Estudios de Economía Aplicada (FEDEA), available at: <https://documentos.fedea.net/pubs/dt/2024/dt2024-01.pdf> (Accessed 18 July 2025).

4. Valletti, T. (2025), “Competition policy must be stronger to revive the UK economy”, *The Times*, 14 May, available at: <https://www.thetimes.com/article/b95d1989-948d-4cbc-ae12-2601225d2150> (Accessed 19 July 2025).

5. Kaplow, L. (2023), “Competition Policy in a Simple General Equilibrium Model”, *Journal of Political Economy: Microeconomics*, vol. 1, no. 1, pp. 80–114, available at: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/722154> (Accessed 22 July 2025).

6. Korol, Y. (2023), “Competition in digital markets: experience of institutional development and vision of the future”, available at: <https://amcu.gov.ua/news/konkurenciya-na-cifrovih-rinkah-dosvid-institucijnogo-rozvitku-ta-bachennya-majbutnogo> (Accessed 11 July 2025).

7. Teece, D. (2025), “Understanding dynamic competition: new perspectives on potential competition, ‘monopoly,’ and market power”, SSRN Working Paper No. 5356023, available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5356023 (Accessed 21 July 2025).

8. Australian Competition & Consumer Commission (2023), “Digital platform services inquiry – September 2023 report”, available at: https://www.accc.gov.au/system/files/Digital%20platform%20services%20inquiry%20-%20September%202023%20report%20-%20Issues%20paper_0.pdf (Accessed 7 July 2025).

9. Petit, N. (2017), “The judgment of the EU Court of Justice in Intel and the rule of reason in abuse of dominance cases”, *Antitrust: Antitrust Law & Policy eJournal* [SSRN], available at: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3086402> (Accessed 17 July 2025).

10. Sauter, W. (2020), “A duty of care to prevent online exploitation of consumers? Digital dominance and special responsibility in EU competition law”, *Journal of Antitrust Enforcement*, vol. 8, no. 2, pp. 406–427. <https://doi.org/10.1093/jaenfo/jnz023>.

11. Organisation for Economic Co-operation and Development (2022), “The evolving concept of market power in the digital economy – summaries of contributions”, Directorate for Financial and Enterprise Affairs Competition Committee, available at: [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2022\)63/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2022)63/en/pdf) (Accessed 5 July 2025).

12. Panchenko, V., Reznikova, N. and Bulatova, O. (2020), “Regulatory competition in the digital economy: new forms of protectionism”, *Mizhnarodna*

ekonomichna polityka, vol. 1–2 (32–33), pp. 50–80.
https://doi.org/10.33111/iep.2020.32_33.03.

13. European Commission (n.d.), “The Digital Markets Act”, available at: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_en (Accessed 9 July 2025).

14. Merli, A. (2025), “Europe’s innovators are waking up”, *Finance & Development*, vol. 62, no. 2 (June), available at: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2025/06/europes-innovators-are-waking-up-alessandro-merli> (Accessed 23 July 2025).

15. Parker, G., Petropoulos, G. and Van Alstyne, M. (2021), “Platform mergers and antitrust”, *Industrial and Corporate Change*, vol. 30, no. 5, pp. 1307–1336. <https://doi.org/10.1093/icc/dtab048>.

16. David, P.A. (1985), “Clio and the economics of QWERTY”, *American Economic Review*, vol. 75, no. 2, pp. 332–337, available at: https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/David_AER_1985.pdf (Accessed 8 July 2025).

17. Arthur, W.B. (1989), “Competing technologies, increasing returns, and lock-in by historical events”, *Economic Journal*, vol. 99, no. 394, pp. 116–131, available at: https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/Arthur_EJ_1989.pdf (Accessed 15 July 2025).

Стаття надійшла до редакції 31.07.2025 р.